



Warszawa, dnia 22 lipca 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FN6.056.1.2019

Pan

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 02.07.19 r. w sprawie „*postulatu zmian niehumanitarnych i nieuczciwych zasad wprowadzonego od 1 lipca 2019 r. Programu „Pracownicze Plany Kapitałowe” dla Pracodawców i pracowników oraz pobierania składek społecznych ZUS*” uprzejmie informuję, co następuje:

1) Odnosząc się do wniosku o „*połączenia programu PPK ze składkami społecznymi, jako element składki społecznej w formie zabezpieczenia i podniesienie podstawowej składki obowiązkowej do 2,5% oraz uczynienie wszystkich składek obowiązkowymi dla każdego w wysokości 2,5% od dochodu/pensji*”, należy wskazać, że program pracowniczych planów kapitałowych (PPK) zgodnie z *art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. poz. 2215 i z 2019 r. poz. 1074)* dalej „*ustawa o PPK*”, jest tworzony w celu systematycznego gromadzenia oszczędności przez uczestnika PPK z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez niego 60. roku życia oraz na inne cele określone w ustawie. Wpłaty dokonywane przez pracowników i pracodawców oraz środki gromadzone w systemie PPK mają walor uzupełniający w odniesieniu do powszechnego systemu zabezpieczenia emerytalnego, a sam program nakierowany jest na długoterminowe oszczędzanie.

Zarówno wpłaty finansowane przez podmiot zatrudniający, jak i wpłaty finansowane przez uczestnika PPK, będą naliczane jako wartość procentowa wynagrodzenia uczestnika. Wynagrodzenie zostało zdefiniowane w *art. 2 ust. 1 pkt 40 ustawy o PPK* co do zasady jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe uczestnika PPK, o której mowa w *ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.)*.

Wpłata podstawowa finansowana przez podmiot zatrudniający będzie wynosić 1,5% wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Natomiast wpłata podstawowa finansowana przez uczestnika wyniesie 2% wynagrodzenia (przy czym uczestnik uzyskujący wynagrodzenie z różnych źródeł równe lub niższe niż 120% minimalnego wynagrodzenia w danym roku będzie mógł dokonywać wpłaty podstawowej niższej niż 2% wynagrodzenia, jednak nie mniejszej niż 0,5% wynagrodzenia). Ponadto, podmiot zatrudniający będzie mógł zadeklarować w umowie o zarządzanie PPK

dokonywanie wpłaty dodatkowej w wysokości do 2,5%. Z kolei uczestnik programu będzie mógł zadeklarować wpłatę dodatkową w wysokości do 2% wynagrodzenia. Oznacza to, że zarówno podmiot zatrudniający, jak i uczestnik, będzie mógł finansować wpłaty w łącznej wysokości do 4% wynagrodzenia. W rezultacie na rachunek uczestnika będzie mogła być dokonywana łączna wpłata w wysokości od 3,5% do 8% wynagrodzenia (jako łączna maksymalna suma wysokości wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych).

Art. 26 ust. 3 ustawy o PPK określa, że wpłata dodatkowa finansowana przez podmiot zatrudniający może być różnicowana ze względu na długość okresu zatrudnienia w tym podmiocie albo na podstawie postanowień regulaminu wynagrodzeń lub układu zbiorowego pracy obowiązujących u tego pracodawcy.

Warto zauważyć, że wpłaty pracodawcy mogą stanowić element podwyżek wynagrodzeń dla pracowników. Zachętą do podwyżki w tej formie może być fakt, że wpłaty finansowane przez podmiot zatrudniający nie będą wliczane do wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalenia wysokości obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, co oznacza, że firmy mogą taniej dokonać podwyżek dla swoich pracowników.

Przedstawiając powyższe należy wskazać, że koncepcja PPK nie ingeruje w zasady finansowania systemu obsługiwanego przez ZUS. Reforma emerytalna wprowadzona w latach 1997 – 1999 oparła system emerytalny o 2 filary:

- **I Filar** – obowiązkowy, powszechny, repartycyjny, oparty o system zdefiniowanej składki i administrowany przez państwowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych, z którego jest wypłacana emerytura dożywotnia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Każdy ubezpieczony ma indywidualne konto w ZUS na którym ewidencjonowana jest wartość składki emerytalnej.
- **II Filar** – obowiązkowy (częściowo), powszechny, kapitałowy i dziedziczny oraz zarządzany przez Powszechne Towarzystwa Emerytalne poprzez Otwarte Fundusze Emerytalne, finansowany z podziału składki emerytalnej. Pieniądze do OFE przekazywane są co miesiąc przez ZUS z wpłacanych tam składek emerytalnych. Kapitał gromadzony jest na indywidualnym koncie ubezpieczonego w OFE oraz przekazywany stopniowo w ramach tzw. „suwaka bezpieczeństwa” do ZUS.

W związku z powyższym, odnosząc się do Pana propozycji „*połączenia programu PPK ze składkami społecznymi, jako element składki społecznej w formie zabezpieczenia i podniesienie podstawowej składki obowiązkowej do 2,5% oraz uczynienie wszystkich składek obowiązkowymi dla każdego w wysokości 2,5% od dochodu/pensji*”, należy wskazać, mając na uwadze zróżnicowanie powszechnego systemu emerytalnego oraz programu PPK, że jest to niemożliwe.

2) Nawiązując do propozycji „*zmiany możliwości akumulowania dodatkowych dobrowolnych składek 2,5% w PPK w funduszu na kasę socjalną i zaspokajanie bieżących potrzeb pracowników przez przedsiębiorców w bieżącym miesiącu, wypłacanym i zwracanym przez Państwo każdemu w stałej kwocie, równowartej wartości składek od średniego krajowego wynagrodzenia 1650zł brutto (między 1100-2200zł)*” należy wskazać na ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1316). Ustawa ta określa cele wydatkowania środków finansowych gromadzonych przez pracodawcę na osobnym rachunku bankowym w celu wykorzystania ich na wsparcie socjalne uprawnionych do tego pracowników. Fundusz Socjalny jest obowiązkowy dla wszystkich pracodawców z jednostek

budżetowych i samorządowych (bez względu na liczbę zatrudnianych pracowników) oraz pozostałych, którzy na dzień 1 stycznia danego roku zatrudniają co najmniej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Środki finansowe pochodzą z odpisów, których wysokość jest ściśle określona. Pracodawca zobowiązany jest do rozdysponowania środków pomiędzy pracowników, uzależniając wysokość i rodzaj pomocy od sytuacji materialnej, rodzinnej, życiowej i zdrowotnej pracownika. Szczegółowe regulacje, dotyczące dysponowania środkami funduszu socjalnego, powinny być określony w wewnętrznym regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Odnosząc się do wskazanych przez Pana „*wyjatkowych sytuacji, kiedy Państwo może przywłaszczyć gromadzone środki*” uprzejmie informuję, że *ustawa o PPK* określa jednoznacznie status prawny środków gromadzonych w ramach programu – będą one stanowiąc prywatną własność uczestników, co jest wprost zapisane w art. 3 ustawy o PPK, a tym samym brak jest możliwości „przywłaszczenia ich przez Państwo”.

Środki te nie będą pochodzić – tak jak w przypadku OFE – z obowiązkowych składek na ubezpieczenie emerytalne, a zatem nie będą stanowić elementu danin publicznych w rozumieniu *art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869)*. Będą one mogły być wykorzystane nie tylko po zakończeniu aktywności zawodowej, lecz również w trakcie oszczędzania, co również podkreśla ich prywatny charakter:

- jako „pożyczka” na pokrycie udziału własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu na sfinansowanie budowy budynku mieszkalnego, nabycia mieszkania lub nieruchomości gruntowej;
- bezzwrotnie do 25% zgromadzonych środków - w przypadku poważnego zachorowania uczestnika, jego współmałżonka bądź dziecka.

Wcześniejsza zwrot środków z PPK przez oszczędzającego powoduje oczywiście pewne konsekwencje dla uczestnika programu, ale nie można ich utożsamiać z „przywłaszczeniem przez Państwo”. Taki zwrot skutkuje bowiem konsekwencjami finansowymi związanymi z faktem, że uczestnik dokonuje wycofania środków przez osiągnięciem 60 roku życia. W takim przypadku zwrot nie obejmuje całości środków i jest pomniejszany o potrącenia w wysokości:

- 30% środków z wpłat, które finansuje pracodawca – przekazywane są na rachunek prowadzony przez ZUS,
- 19% zryczałtowany podatek dochodowy pobiera się od dochodu uczestnika PPK uzyskanego z tytułu zwrotu zgromadzonych środków dokonanej na podstawie *art. 105 ustawy o PPK*.

Zasada prywatnej własności gromadzonych środków powoduje również, że zgodnie z *art. 23 ust. 2 ustawy o PPK* uczestnik programu może zrezygnować z dokonywania wpłat do PPK na podstawie deklaracji złożonej podmiotowi zatrudniającemu w formie pisemnej. Ponadto w każdym momencie będzie można wypłacić środki lub zawiesić uczestnictwo i nie wpłacać środków. Program przewiduje również pełne dziedziczenie środków zgromadzonych w programie.

Odnosząc się do problemu przedstawionego przez Pana jako „*podstawowy*” mianowicie – „*obowiązku łożenia na program przez firmy zatrudniające do 250 pracowników*” pragnę wyjaśnić, że z uwagi na skalę programu zakłada się, że program będzie realizowany etapowo.

Początek uruchomienia programu nastąpił 1 lipca br., i firmy zatrudniające co najmniej 250 osób są zobowiązane do przystąpienia do programu. Następnie, kolejne podmioty, które przystąpią do programu to:

- pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników – od 1 stycznia 2020 r.
- pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników – od 1 lipca 2020 r.
- pracodawcy zatrudniający co najmniej 1 pracownika i jednostki sektora finansów publicznych – od 1 stycznia 2021 r.

W związku z powyższym wszyscy pracodawcy, a nie tylko „firmy zatrudniające do 250 osób” są objęci programem.

3) W kwestii dotyczącej „skonkretyzowania Instytucji gromadzącej zabezpieczenie składkowe pracowników z programu PPK i gwarancję bezpieczeństwa amortyzacji”, należy wskazać, że zgodnie z art. 7 ust. 3. ustawy o PPK to podmiot zatrudniający, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową działającą w tym podmiocie zatrudniającym, wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK. Wyboru dokonuje się w szczególności na podstawie oceny proponowanych przez instytucje finansowe warunków zarządzania środkami gromadzonymi w PPK, ich efektywności w zarządzaniu aktywami oraz posiadanego przez nie doświadczenia w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi lub funduszami emerytalnymi. Wyboru dokonuje się mając także na uwadze najlepiej rozumiany interes osób zatrudnionych. Ponadto, jeżeli w podmiocie zatrudniającym nie działa zakładowa organizacja związkowa, to podmiot zatrudniający wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, w porozumieniu z reprezentacją osób zatrudnionych wyłonioną w trybie przyjętym w danym podmiocie zatrudniającym.

W myśl art. 38-39 ustawy o PPK wybrana instytucja finansowa będzie zobowiązana zarządzać odpowiednio funduszami inwestycyjnymi albo funduszami emerytalnymi w liczbie odpowiadającej co najmniej liczbie ograniczeń poziomu ryzyka inwestycyjnego, o którym mowa w art. 40 ust. 1, stosującymi odmienne zasady polityki inwestycyjnej uwzględniające różny wiek uczestników PPK, zwanymi „funduszami zdefiniowanej daty”. W myśl natomiast art. 40 ust. 2 środki gromadzone przez uczestnika PPK będą lokowane w funduszu zdefiniowanej daty właściwym dla jego wieku. Powyższe ma zapewnić bezpieczeństwo i efektywność środków zgromadzonych w PPK przez uczestników zbliżających się do wieku emerytalnego oraz przestrzeganie zasad ograniczania ryzyka inwestycyjnego.

Ponadto, nadzór nad funkcjonowaniem całego programu sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) w zakresie zgodności z prawem prowadzenia PPK oraz interesem jego uczestników.

Należy także nadmienić, że w dniu 12 lipca 2018r. reprezentatywne Organizacje Związków Zawodowych – NSZZ „Solidarność” oraz Forum Związków Zawodowych - i reprezentowane Organizacje Pracodawców – Konfederacja Lewiatan, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Rzemiosła Polskiego oraz Business Centre Club, po zakończeniu cyklu posiedzeń Rady Dialogu Społecznego oraz zespołu problemowego RDS ds. ubezpieczeń społecznych, poświęconych szczegółowemu omówieniu rządowego projektu ustawy o pracowniczych planach kapitałowych pozytywnie oceniły wprowadzenie systemu pracowniczych planów kapitałowych w Polsce.

Przekazując powyższe pragnę także poinformować, że więcej informacji dotyczących PPK znajduje się na stronie Oficjalnego Portalu Informacyjnego Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK): <https://www.mojeppk.pl>, na którym znajduje się m.in. specjalna zakładka dedykowana pracownikom i pracodawcom.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Finansów
Katarzyna Przewalska
Dyrektor Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

W związku z rozpoczęciem stosowania z dniem 25 maja 2018 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L. 2016.119.1 z 04.05.2016 r.), dalej RODO uprzejmie informujemy:

1. **Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Finansów** z siedzibą w Warszawie 00-916, ul. Świętokrzyska 12.
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest pod adresem – IOD@mf.gov.pl
3. Pani/Pana dane przetwarzane są w celu realizacji ustawowych zadań Administratora, na podstawie przepisów prawa, w szczególności: art. 12 (dotyczy działu instytucje finansowe) ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej.
4. W związku z przetwarzaniem danych w celach wskazanych w pkt 3, Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców danych osobowych. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być podmioty uprawnione do odbioru Pani/Pana danych, w tym państwa trzecie, nienależące do UE, w uzasadnionych przypadkach i na podstawie odpowiednich przepisów prawa.
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, lecz nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji.
6. W związku z przetwarzaniem przez Administratora Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo do:
 - dostępu do treści danych, na podstawie art. 15 RODO z zastrzeżeniem, że udostępniane dane osobowe nie mogą ujawniać informacji niejawnych, ani naruszać tajemnic prawnie chronionych, do których zachowania zobowiązany jest Administrator oraz z zastrzeżeniem art. 5 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych;

- sprostowania danych, na podstawie art. 16 RODO;
 - ograniczenia przetwarzania danych, na podstawie art. 18 RODO.
7. Podanie danych osobowych jest obligatoryjne na mocy przepisów prawa.
 8. W przypadku uznania, iż przetwarzanie przez Administratora Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy prawa, przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
 9. Przetwarzanie Pani/Pana danych może odbywać się w sposób zautomatyzowany, co może wiązać się ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji, w tym z profilowaniem, które wykonywane jest przez Administratora na mocy obowiązujących przepisów prawa. Dotyczy to poniższych przypadków:
 - dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych zadeklarowanych w złożonych dokumentach, w oparciu o ustalone kryteria.
 - dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych pozyskiwanych z dostępnych publicznie rejestrów oraz portali społecznościowych, w oparciu o ustalone kryteria.

Konsekwencją dokonanej oceny, w powyższych przypadkach, jest automatyczne zakwalifikowanie do grupy ryzyka, gdzie kwalifikacja do grupy nieakceptowalnego ryzyka może skutkować zmianą relacji i podjęciem dodatkowych czynności przewidzianych prawem.